

PRZEGŁĄD

ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

Pismo bezpłatne, wychodzące dwa razy na tydzień

przy
DZIENNIKU WARSZAWSKIM.

N° 44.

WARSZAWA.
NIEDZIELA. — d. 24 Maja 1853 roku.
5 Czerwca

Łatwe i tanie sposoby wyżywienia się, wrazie wysokich cen pokarmów.

Zebrał i spisał J. N. Kurowski.

1. O surogatach mąki zbożowej, do wypiekania chleba.

§ 3. Druga klasa tego rodzaju substancjów.

(Dalszy ciąg).

Oddala się więc z naczynia i powtórnie świeża nalewa, w której również przez 15 godzin żołądź pozostaje. Jeżeli po tym czasie woda podobnie jest zanieczyszczoną jak pierwsza, oddala się niezwłocznie i po raz trzeci świeżą wodą żołądź się nalewa, lecz już tylko 6—8 godzin mniej pozostaje. Po oddaleniu wody, żołądź się suszy bądź to w piecu lub na suszarni; i gdy tak dalece wyschnie, iż może się rozkruszyć, miele się na młynie.

Chleb, wypieczony zupełnie zwyczajnym sposobem z mąki w połowie żołądziowej, i w połowie żytaej; jest smaczny, zdrowy i posilny. Zresztą, podobno nie jest to nic nowego i nic nadzwyczajnego, bo wszakże kawa z żołądzi jest nawet przez lekarzy dla dzieci i osób słabowitych polecana; w tej atoli chwili rzecz ta zasługuje na uwagę.

14. *Kasztany dzikie.* Zawierają w 100 częściach dobrze wysuszonych, 36 mączki, 20 włókna do mączki podobnego, 13 gumy, 17 białka roślinnego, 2 oleju tłustego i 12 pierwiastka gorzkiego, zawierają więc 86 na sto substancji odżywnych.

Podług p. Kurella (który nie tylko chleb, lecz wyborne ciasta wyrabiał z mąki kasztanów); mąka z kasztanów tym sposobem się otrzymuje:

Brunatna łupinka kasztanów przetrzyna się w kilku miejscach i układają się np. w kadkę warstwami i przesypują niegaszonym wapnem; poczem nalewa się na nie woda, w której mokną 24 godzin. Po upływie tego czasu, woda się spuszcza, a świeża nalewa. To się powtarza, dopóki wapno się zupełnie nie oddali z kasztanów. Teraz wyluskiwają się z brunatnej łupinki i jeszcze moczą 24 godzin. Nakoniec tłuką się na miazgę wstępach i w wodzie moczą. Skoro się utworzy gęsty osad, woda się zlewa z wierzchu, a osad, czyli mąka z kasztanów się suszy i miele. Po połowie z mąką zbożową, a nawet biorąc do $\frac{2}{3}$ części mąki z kasztanów $\frac{1}{3}$ część zbożowej, wyborny chleb się otrzymuje.

15. *Makuchy.* Pan A. M. Pollak w Wiedniu, wynalazł sposób otrzymania zdrowego, smacznego i pożywne chleba z makuchów rzepakowych. W tym celu mielą się makuchy na zwyczajnych młynach

zbożowych; przyczem pozostanie 10—15 procentu otręb, dla bydła przydatnych. Otrzymaną mękę sypie się w dużą kadź drewnianą z podwójnym dnem; wierzchnie dno tej kadzi, oddalone od spodniego na 4 cale, powinno być dziurkowane; to jest, mieć na całej swjej powierzchni dziurki $\frac{1}{2}$ calowe; prócz tego należy to dno płótnem pokryć. Umieściwszy mękę w tej kadzi, nalewa się ją wodą letnią i całą masę dobrze miesza. Woda rozpuści zupełnie gorycz w mące makuchowej będącą, po czem spuszcza się też wodę otworem u dna kadzi umieszczonym, a gdy jej tyle odpłynie, że mąka ma gęstość ciasta, próbuje się smaku, jeśli jeszcze jest gorzkawą, to znowu się ją wodą nalewa, a po spuszczeniu takowej, dodaje się do masy nieco mąki pszennej (takię, jaka na bułki jest używana) i wraz z drożdżami zwyczajnym sposobem na ciasto zaczynia. Z tego ciasta można wypiekać chleb lub robić z niego kluski.

Wynalazca mówi, iż makuchy rzepakowe zawierają w sobie te same części pożywe co i zboże; że w monarchii austriackiej jest tych makuchów co rocznie do 500,000 centnarów; centnar nie kosztuje więcej jak 40—50 kr. m. k., a wydaje 150 funtów wiedeńskich chleba.

Odkrycie to, mówi p. Schlossberger w dziełku wyżej przytoczonym, nader zaiste ważne jest jeszcze zupełnie nowe i wymaga dalszych doświadczeń. Za nim to nastąpi, radzimy używać na chleb tylko makuchów zupełnie świeżych, otrzymanych z nasion na zimno prasowanych, albowiem, prasowane na gorąco w naczyniach miedzianych, łatwo mogły w sobie mieścić szkodliwy zdrowiu *weglan miedzi*. Nakoniec, radzimy brać makuchy z takich nasion, które w stanie naturalnym nie zawierają nieprzyjemnej woni.

16. *Mąka z perzu.* W roku upłynionym pisma zagraniczne skwapliwie podawały do wiadomości publicznej nowy surrogat mąki zbożowej, odkryty i wyprobowany w W. Księstwie Badeńskim. Tym surrogatem są korzenie zwyczajnego perzu (*triticum repens*) czyli wyrabiana z nich mąka.

Odkrycie to tem jest ważniejsze, iż obfitość w ziemi tego surrogatu, wścisłym zostaje stosunku z potrzebą, to jest: im gospodarz mniej zaradny i staranny, niedbałe swą rolę uprawia, mało lub wcale jej nie mierzwi, a w skutek tego ńedza w domu, tem też w większej ilości rzeczony surrogat (perz) w ziemi jego się znajduje. A że do tej kategorii większa część naszych włóścian należy, przeto przyjąć można z pewnością, iż byle tylko zechcieli, znajdują ogromną masę w swjej ziemi surrogatu, o którym mowa. Zresztą jak wiadomo, są także grunta, tak bardzo wegetacyi perzu sprzyjające, iż nawet przy najstaranniejszej kultu-rze, wytepić go niemożna. Dotąd palono na polu perz z roli wygrabio-

ny, przez co pozbawiano się zaiste niemałych korzyści, jakie z téj rośliny mieć można, a który niżej po krótko wymienimy.

I u nas w upłynionym roku robiono doświadczenia z mąką perzową. Wypadki były tyle pomyslnie, iż sumiennie surrogat ten polecić możemy. Dla tem większego zaś przekonania o jego użyteczności, przytaczamy własne opisy gospodarzy doświadczenia te czyniących.

Wypadki otrzymane przez obywatela z gubernii Radomskiej: „Zebrane korzonki perzowe, po dokładnem wypłókanu dla oddzielenia części ziemistych i odebrania korzonków wszystkich innych roślin, tak, aby same tylko czyste korzonki perzu pozostały, rzną się na sieczkę, czy to za pomocą sieczkarni, czy też zwyczajnej ręcznej kosi. Sieczka ztąd otrzymana, suszy się w piecu miernie ogrzanym, a następnie po zmieszaniu z ziarnem żytnem, w stosunku miary, aby do czterech części sieczki perzowej, dodać jedną i pół części żyta, oddaje się do młyna.

Dopełniona w ten sposób próba, okazała: że z czterech garncy perzu i z półtora garncy żyta, otrzymano: mąki pyłowej garncy dwa kwart trzy i pół, mąki nie pyłowej garncie jeden, kwart dwie i pół, zmieszane razem mąki uczyniły garncy cztery i pół z których zwykłym sposobem na kwasie robiony i upieczony chleb, przyniósł ośm bochenków ważących funtów dwadzieścia cztery i pół i zostało jeszcze pół kwarty mąki.

Chleb taki jest zupełnie zdrowy, na pokarm zdalny, pożywny i dość smaczny, a co najgłówniejsza tani; albowiem półtora garncy żyta (po dług cen dzisiejszych, to jest 29 złp. korzec) kosztuje tylko kop. 20 $\frac{1}{2}$. Jedna kobieta w pół dnia wyczyści perz, za co zapłata wyniesie nie więcej nad kop. 3. Reszta roboty pokryje się odchodzącymi otrębami, zdatnemi do żywienia trzody.

Zatem wypiek z materyałów powyższych chleba w ilości funtów 24 $\frac{1}{4}$ kosztuje kop. 23 $\frac{1}{4}$ czyli jeden funt kosztować będzie nie pełna 1 kopiejka.

Aby zaś mniejszą ilość otręb otrzymać, należy oddzielnie mleć perz i oddzielnie żyto, a z powyżej wziętych ilości odejść jedną część otręb i w tym razie funt takiego chleba tylko pół kopiejki kosztować będzie.

Złożone w biurze gubernatora cywilnego próby chleba powyższym sposobem zrobionego; tudzież próby mąki i otręb, przekonały, że wszystko wyżej przywiedzione, jest oparte na pewnem doświadczeniu.

(Dalszy ciąg nastąpi).

H A N D E L.

SPRAWOZDANIE Z obrotu handlu zbożowego i drzewnego w roku 1852.

Port Gdański.

(Dalszy ciąg).

Rzepak zimowy i letni w naszych prowincjach piękny i obfity plon wydał. Przy łatwym odbycie, tutejsze fabryki olejów płaciły chętnie za łaszt od 140 do 160 tal., a za jedną partją ofiarowały 170 tal. Siemię lniane otrzymało 126 do 133 tal. za łaszt.

Olej rzepakowy nierafinowany przynosił 10, a lniany 11 tal. za centnar.

Makuchy rzepakowe dla ogólnego braku paszy podniosły się do wysokiej ceny 1 tal. 16 sr. gr., a lniane do 2 tal. 5 i 10 sr. gr. za cent.

Mięso solone. W tym roku dla braku wieprzów zabito tylko 2,732 sztuk (w zeszłym 6,301 sztuk).

Wywóz do Anglii wynosił:

1,150 beczek po 318 funt.

2,800 „ „ 200 „

5,000 wędzonych szynek

200 centnarów szmalcu.

W pierwszych miesiącach roku fabryka tutejsza płaciła za funt surowej wieprzowiny 13 pol. gr., a w ostatnich podniosła cenę do 19 $\frac{1}{2}$ pol. gr. za funt; lecz i to nie zachęciło do dostarczeń.

Produkta te gdańskiego wyrobu bardzo są w Anglii poszukiwane i przed innemi mają pierwszeństwo. Ceny od 67 do 85 szyl. za beczkę 200-funtową w ciągu roku podniosły, co czyni od 22 do 27 gr. pol. za funt.

Drzewo.

Polskie dowozy drzewa w tym roku po cenach nader korzystnych łatwo znajdowały odbyt.

Belki sosnowe. Za stopę kubiczną miary angielskiej płacono od 6 sr. gr. 6 fenig. do 8 sr. gr. 2 fen. Tę ostatnią cenę przyniosły belki wyjątkowej piękności; średnie jednak gatunki łatwo po 7 sr. gr. dawały się realizować, a w jesieni pozawierano znaczne kontrakta na dostawę w roku 1853 po 6 sr. gr. 8 fen. i 7 sr. gr. 2 fen.

Murłaty to jest belki od 7 do 11 cali grubości, sprzedawano od 4 sr. gr. 8 fen. do 6 a nawet 6 sr. gr. 6 fen. za stopę angielską kubiczną.

Okrągłaki stosownie do długości i grubości odchodziły po 3, 4 najgorsze, średnie od 5 do 8, a celne od 9 do 13 tal. za sztukę.

Sosnowe długie dyle były nader za granicą poszukiwane, szczególnie na potrzeby marynarki rządowej francuskiej i angielskiej.

Płacono tu za sztukę 40 stóp długą, 11 do 13 cali szeroką, 3 cali grubą, najpierwsze gatunki 5 tal. 10 sr. gr. średnie po 2 tal. 20 do 3 tal.

Wywóz dylów wynosił w tym roku 254,256 sztuk.

Dyle krótkie i cienkie do Holandyi, Belgii, Bremy i Hanoweru odchodzące, płacono na grubość 1 $\frac{1}{2}$ cala za biegącą stopę 1 sr. gr. zakononę $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$ za drugi gatunek.

1-cal. za biegącą stopę $\frac{2}{3}$ sr. gr. za koronę $\frac{1}{2}$ sr. gr. brak.

Podkładki do kolei ważną gałąź tegorocznego handlu w Gdańsku stanowiły. Wysłano do Anglii 286,053 sztuk w rozmaitych rozmiarach: długość od 9 do 10 stóp, grubość 4 $\frac{1}{2}$, na 9 cali $\frac{5}{10}$ $\frac{3}{12}$ $\frac{9}{9}$ $\frac{10}{10}$ $\frac{12}{12}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ cali. Sztuki 12 $\frac{1}{2}$ i 13-calowe przerzniete dwa razy na krzyż ukośny X dające 4 podkładki formy trójkąta, były poszukiwane.

Ceny za stopę kubiczną utrzymywały się od 5 do 6 sr. gr. Ządania były ciągłe, w ostatnich czasach gwałtowne; ale dla braku towaru nie mogły być zaspokojone w zupełności.

Belki jodłowe lepszy jak w dawniejszych latach znajdowały odbyt i za stopę kubiczną 5 sr. gr. można było otrzymać.

Na dyle dębowe nie było wiele pokupu, i ceny za 720 stóp kub. z 565 zniżyły się do 505 tal. Na ten rodzaj dylów i z Francyi i z Anglii ządanie było ograniczone.

Belki dębowe proste i krzywki powolny miały odbyć i sprzedający musieli często z wyraźną stratą przyjąć ofiarę. Stopa kubiczna stosownie do gatunku i rozmiaru od 6 do 20 sr. gr. przynosiła.

Klepka pipówka była poszukiwana, ale ceny w porównaniu z zeszłorocznymi o 4 tal. na kopie zniżyły się i sprzedaż tegoroczna od 28 do 30 tal. przynosiła.

Dla lepszego przedstawienia obrotu drzewnego handlu, podajemy z ostatnich lat czterech dowóz, wywóz i pozostały towar na składzie w Gdańsku.

Dowóz.						
	Belki sosnowe	Murłaty	Okrągłaki	Dyle dębowe	Belki dębowe krzywki	Klepki
1849	70,364	21,149	61,890	18,962	9,372	3,532
1850	42,334	20,368	53,100	22,571	7,188	8,174
1851	86,115	27,314	79,260	38,331	21,526	7,787
1852	75,055	84,230	144,000	53,101	7,030	11,766
Wywóz.						
	Dyle deski sztuk					
1849	58,707	12,801	142,371	32,297	6,227	9,820
1850	74,395	18,208	233,059	32,553	12,844	10,151
1851	119,360	34,895	256,988	24,366	11,206	14,903
1852	85,589	34,403	254,256	35,742	8,710	9,995
Zostawało na składach gdańskich:						
1849	108,693	62,547		40,469		4,030
1850	87,540	42,350		28,133	7,908	2,218
1851	54,295	34,769		36,972	18,228	1,407
1852	49,060	54,860		60,423	10,604	10,053

Handel drzewny w Anglii wszedł w ostatnich dwóch latach na zupełnie nową drogę: 1) przez zniesienie praw żegluga; 2) przez obniżenie do połowy cła wchodowego.

W niedawnym jeszcze czasie, okręty zagraniczne tylko z własnymi produktami mogły przybywać do Anglii, i statkom angielskim wyłącznie prawo służyło wszelkiego rodzaju i ze wszystkich krajów dostarczać ładunki.

Prawo to zostało zniesionem, i port Wielkiej Brytanii dla zagranicznych okrętów stoją otworem. Zrazu przepowiadano upadek marynarki handlowej angielskiej, która i w budowie i służbie okrętowej musi droższych używać materiałów i drożej płacić ludzi. Skutek jednak zawiódł przepowiednie, bo od zniesienia praw nawigacyjnych, marynarka handlowa angielska do nieznanej podniosła się potęgę: liczba okrętów ciągle się powiększa, a warsztaty krajowe nie mogą wystarczyć potrzebom. Anglicy w portach stałego ładu zakupują gotowe okręty lub każą je budować.

Cło wchodowe do Anglii pobierane od load, to jest 50 stóp kub. ang. (miara ta jest jednością w sprzedaży, frachcie i rachunku drzewa), znacznie zostało zniżonem.

Redukcyja była następująca:

1 load belek ciosanych zagranicznych z 15 szyl. zniżono do	7 1/2
1 " " " z kol. angl. " 5	1
1 " dylów, desek, bali zagraniczn. " 20	10
1 " " " z kol. angl. " 2	zostało 2

Klepka w rozmiarach przepisanych była i jest wolną od cła; nad rozmiary wchodzi do kategorii dylów i ulega opłacie wchodowej.

Pod wpływem, jakieśmy wyżej rzekli, zniesienia praw żeglarskich z jednej strony, a zniżenia cła na drzewo z drugiej, fracht morski bardzo się obniżył; co znówu zachęciło do przesyłki drzewa do Anglii. Tym sposobem mimo cen niekorzystnych, handel przybrał bezprzykładne rozmiary, jak to z urzędowych przez ministra handlu ogłaszanych liczb wykazuje się.

	Wprowadzone	1849	1850	1851	1852
Do Wielkiej Brytanii z kol. ang.	1,054,246	1,056,987	1,119,000		
Belek, dylów z zagranicy	578,468	609,692	868,000		
	1,632,714	1,666,679	1,987,000		
Klepki	79,882	82,588	88,000		

Do samego tylko portu londyńskiego, liczba przybyłych okrętów z drzewem przeszła poprzednie lata, a stosunek w jakim rozmaite kraje dostawiały, następująca przedstawia tabelka:

	1846	1847	1848	1849	1850	1851
Porta Norwęgskie i Gothenburg	69	127	119	91	105	226
— Szwedzkie i Finlandzkie	103	101	138	154	122	220
— Rosyjskie	146	91	113	134	146	174
— Pruskie	109	167	103	100	136	339
— kolonij angielsk.	313	382	300	320	281	256
	740	868	778	799	790	1,215

Tak ogromny dowóz ucisnął ceny; jednakże w początkach już 1852 r. roboty publiczne, tudzież budowa okrętów we Francji, Anglii i Hiszpanii tak się rozwinęły, że i zapasy nagromadzone w Wielkiej Brytanii i dowozy po przybierających cenach weszły na konsumeyę. Żądania ku jesieni jeszcze bardziej wzrosły i składy w portach załadowo mogły wystarczyć obśtalunkom; niektórych zaś gatunków zabrakło. Następna więc kampania pod najpomysłniejszą otwiera się wróżbą tak co do cen, jak i łatwości odbytu.

(Dalszy ciąg nastąpi).

W upłynionym tygodniu sprowadzono do Warszawy: (prócz tego co w śpichrach znajduje się) żyta czetw. 1069, pszenicy czetw. 2,260, jęczmienia czetw. 1,632, owsa czetw. 2,009, grochu polnego czetw. 245, kaszy jęczmiennej czetw. 12, kartofli czetw. 740, siana pudów 12,425, słomy pudów 7005.

Gdańsk d. 2 czerwca 1853 r. Pomimo ogromnych może bezprzykładnych dowozów, targi angielskie wyraźną ku poprawie okazują dążność. W ostatni poniedziałek pszenica krajowa po pełnych z zagranicznych po wyższych odchodziła cenach. Kupey występowały śmieliej, a gatunki czerwone zwłaszcza z morza Bałtyckiego były szukane.

W ciągu tygodnia dostawiono do Londynu:

	Pszenicy	Jęczm.	Owsa	Bobu i Grochu.	Maki centnarów.
z kraju	2,674	1,088	7,646	470	21,789
z zagranicy	26,410	8,630	16,970	6,263	4,675

Ożywienie targów Angielskich i Szkockich, odbiło się na wszystkich handlowych Europejskich placach. Wszędzie ceny albo się podniosły stanowczo, albo stanęły na korzyść sprzedających.

Rezerwa maki w Paryżu zeszła na 90,000 centnarów, i dziś we Francji rodzi się niespokojność czyli zasoby krajowe wystarczają do nowych opóźnionych zbiorów. Jeszcze pod d. 26 maja częste z Marsylii

przychodziły skargi na nieustanne zimna i deszcze. Na wczesne żniwa nigdzie nie liczą, i to w ostatnich czasach handel zbożowy na przyjęmniejszej postawiło pozycji.

Na Gdańskiej giełdzie mieliśmy dość ruchu, a pomimo wysokich żądań, sprzedano pszenicy z wody 891 łasztów, ze śpichrza 105 łasztów, żyta 36 łasztów.

korzec Warszawski.

	Płacono za łaszt wagi holl.	Guld. Prus.	Rsr. kop.	Rsr. kop.
Pszen.	128—129	420—450	4 73 $\frac{1}{2}$ —5 7 $\frac{1}{2}$	
"	132/3 133	490—510	5 7 $\frac{1}{2}$ —5 86 $\frac{1}{2}$	
"	123—135	490—510	5 87 $\frac{1}{2}$ —5 75	
"	133/4 134	482 $\frac{1}{2}$ 515	5 44 $\frac{1}{2}$ —5 81	
"	134/5	500	5 64	
Żyto	118—125/6	347 $\frac{1}{2}$ 373	3 92 $\frac{1}{2}$ —4 22 $\frac{1}{2}$	

Czas mamy gorący, a często przechodzące deszcze i podniosły wegetację.

W upłynionym tygodniu na 4 galarach, 23 berlinkach, przebyło Toruń pszenicy łasztów 716, żyta 30, jęczmienia 2.

Wysokość wody w Toruniu stóp 5 cali 10.

Kursa Zamiat: Londyn 200 $\frac{3}{4}$, Hamburg 45 $\frac{1}{3}$, Warszawa 98 $\frac{1}{4}$ do 3/4.

Makowski Kendzior i comp.

TAKSA BULEK, CHLEBA PSZENNEGO I ŻYTNEGO

na miesiąc Czerwiec 1853 r.

BULEKI I CHLEB PSZENNY.

	Za kop. sr.	Ważyma funt. zoł.
Bułka matowa	1 $\frac{1}{2}$	— 21
Strucla matowa	3	— 42
Bułka z maki pośledniejszej	1	— 30
Strucla z takiejże maki	3	— 90
Chleb stołowy bez względu na formę z takiejże maki	6	— 84
Placek solony	1 $\frac{1}{2}$	— 27

CHLEB ŻYTNY PYŁOWY oraz CHLEB Z MAKI

MEYNA PAROWEGO.

Bochenek chleba	2 $\frac{1}{2}$	— 89
"	5	— 82
"	10	— 68

CHLEB RAZOWY.

Bochenek chleba	2 $\frac{1}{2}$	— 20
"	5	— 40
"	10	— 40

TAKSA MIESA

na miesiąc Czerwiec 1853 r.

I. WOŁOWINA.	Cena Rsr. kop.	II. WIEPRZOWINA.	Cena Rsr. kop.
Mięsa wołowego funt	7	Wieprzowiny ze skórą funt	7
" krowiego lub z bukatów	6 $\frac{1}{2}$	Schabu funt	6
Za poledwiey funt	14	Za głowę i ozór	52 $\frac{1}{2}$
" 10 wiazek flaków	42	" watrobe, letkie, serce i	22 $\frac{1}{2}$
" serce całe	19 $\frac{1}{2}$	" płuca	5 $\frac{1}{2}$
" watrobe	18	" nerki	14
" dudy z płuca i letkiem	10 $\frac{1}{2}$	Sadła swiego funt	17 $\frac{1}{2}$
" cyradry	10 $\frac{1}{2}$	Szmalcu topionego funt	11 $\frac{1}{2}$
" ozór	31 $\frac{1}{2}$	Słoniny świeżej funt	14
" podgardle	4 $\frac{1}{2}$	" wędzonej funt	14
" głowę z mordą	42	Za 4 nogi po pierwszą pęcine	14
" 4 nogi	22 $\frac{1}{2}$		
" kaptury bez części mięsnej, jako w mięso już		III. CIEŁECINA.	
liczonej	7	Za funt cielićiny	6 $\frac{1}{2}$
" śledzione	10 $\frac{1}{2}$	" głowę	11 $\frac{1}{2}$
" pud czystego foju 40	3	" cztery nogi	8
" funtów	36	" letkie z sercem	10
" funt foju	8	" watrobe	9
		" kryski	10
		" mleczko	6 $\frac{1}{2}$

Wołowiny funt po kop. 12.

Cielićiny funt po kop. 11 $\frac{1}{2}$.

Srednie ceny żywności na targach Warszawy i Pragi.

Dnia 23 maja (4 czerwca) 1853 r.

	Od rs. kop.	Do rs. kop.		Od rs. kop.	Do rs. kop.
Żyła czwart.	6 18		Słomy pud	14	—
Pszenicy	8 20		Siana fura 1-konna	2 70	4 50
Grochu polnego	7 22		" 2-konna	4 80	10 —
" cukrowego	7 86		Słomy fura zwyczaj.	1 50	3 15
Rasoli	10 4		Drzewa sosn. sażeń	8 65	—
Gryki	5 82		Wół dobry	40	66 —
Jęczmienia	5 54		" średni	32	39 —
Owsa	3 96		" lichy	20	31 —
Maki pszen. przedniej	11 10		Ciele	3 3	—
" ordynarnej	7 28 $\frac{1}{2}$		Baran	16	24 —
" żółtej pyłowej	5 71 $\frac{1}{2}$		Wieprz dobry	13	15 —
Kaszy jaglanej	6 86		" średni	7	12 —
" gryczanej zw.	10 4 $\frac{1}{2}$		" lichy	7 20	—
" drobnej	20 19		Masła pud	4 60	—
" jęczm. perł.	17 14		Słoniny	2 80	—
" ordyn.	6 82		Kartofli czwart.	2 98	—
Sianopud	— 27		Okowity wiadro	1 78	—
			Szumowski wiadro	—	—

Sporządzono w dniu 4 b. m. i r. z Cesarstwa Rosyjskiego przez tutejszych kupców: wołów sztuk 679, z różnych miejsc Królestwa 32, ogółem wołów sztuk 711, wieprzy 507, cielat 1576, z tych zakupili rzeźnicy tutejsi na konsumcję mieszkańców: wołów sztuk 630, wieprzy 365, cielata wszystkie.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Dnia 22 Maja (3 Czerwca) 1853 roku.

	ŻĄDAJĄ Rs. kop.	DAJĄ Rs. kop.
1. W E X L E.		
Amsterdam 250 zł. H.	2 M.	—
Berlin 100 talarów	2 M.	—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	—
Londyn 1 funt sterl.	3 M.	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	—
Petersburg 100 rub. sr.	1 M.	—
Paryż 300 franków	2 M.	—
Wiedeń 150 złr.	2 M.	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	—
2. M O N E T Y.		
Pół-Imperjal	—	5 15
Holenderskie dukaty nowe	—	2 97
3. P A P I E R Y.		
Oblig. Skarbowe 4-proc. za 100 rs. oprócz kuponu	—	88 80
Listy zastawne białe, daw. opr. kup. (*) za 100 zł.	14 43	—
Obligacje Udziałowe na 300 zł.	—	—
Serje wylosowane	—	—
Obligacje czastkowe na 500 zł. oprócz kuponu	—	—
Certyfikaty Banku lit. A na 300 zł.	—	—
Dawody Kom. Centr. Likwid. za 100 zł.	—	—

Wartość Kuponu od Listów zastawnych kop. 26 $\frac{1}{2}$.

KURS GIEŁDY BERLINSKIEJ.

Dnia 1 Czerwca 1853 r.

	żądają	placą
P A P I E R Y.		
Rosyjsko-A. zielska Pożyczka 4 $\frac{1}{2}$ -proc.	104 $\frac{1}{4}$	—
Polskie Obligacje Skarbu 4-proc.	92	91
Certyfikaty B. P. na Oblig. czast. lit. A. 300 zł. 5-proc.	98 $\frac{3}{4}$	—
lit. B. 200	—	22 $\frac{1}{2}$
Polskie Listy Zastawne	98	97
" nowe	—	—
" Obligacje Udziałowe 500 złotych	92 $\frac{1}{2}$	—
" 300-złotowe	—	—